

Planter, Natur og vandmiljø

Kilden til mine udfordringer med vand skyldes oversvømmelser fra fjord eller hav

Find ud af hvad du skal være opmærksom på, og hvad du kan gøre for at finde frem til mulige løsninger, hvis dine udfordringer med våde og vandlidende marker skyldes oversvømmelser fra fjord eller hav – eventuelt i kombination med vandløbsoversvømmelser.

Manual

Hvis du oplever, at dine marker eller dele heraf oversvømmes med vand fra fjord eller hav, så er det kommunen, som du skal i dialog med ift. at finde en løsning.

Findes der allerede anlæg som diger og sluser til beskyttelse mod oversvømmelser fra fjord og hav, så kan du starte dialogen med det lokale sluse- og digelag.

Risikostyringsplaner

I Danmark er det kommunen, der udarbejder risikostyringsplaner, som hjælper med at forebygge og håndtere oversvømmelser. Kommunen udarbejder disse for områder, der af Kystdirektoratet er udpeget som værende i særlig stor risiko for oversvømmelser^[5]. Læs mere om dette via Kystdirektoratets side: [Oversvømmelsesloven](#). Her kan du også se de områder, der er udpeget og udarbejdet risikostyringsplaner for. Dette er et arbejde, der revideres hvert 6. år^[6].

Kommunen fastlægger i den forbindelse mål for styring af oversvømmelsesrisici samt hvilke indsatser, der skal implementeres for at mindske potentielle negative effekter af oversvømmelser for menneskers sundhed, miljø, kulturarv og økonomiske aktiviteter i de udpegede områder. Da det ikke er muligt at beskytte sig 100% imod oversvømmelser, prioriteres områder med store værdier[5,6,7]. Således vil beskyttelse af marker mod oversvømmelser fra fjord og hav oftest prioriteres lavere end områder i byer med større værdier.

Hvis dit område er udpeget som værende i særlig stor risiko for oversvømmelser, har du mulighed for at blive hørt ved at deltage i de borgermøder, som kommunen afholder ifm. med udarbejdelsen af planen, samt indsende høringssvar. Ligesom du også efter planens vedtagelse og i forbindelse med gennemførelsen forventes, at vil blive inddraget[7].

Med regeringens udspil i oktober 2023 om klimatilpasningsplan 1 vil de afsætte midler, som skal hjælpe kommuner og grundejere med indsatser der beskytter kyster, byer, boliger og infrastruktur mod konsekvenserne af klimaforandringerne, herunder bl.a. oversvømmelser fra hav. Dette øgede fokus fra regeringen kan måske bidrage til, at der sættes mere fart på implementeringen af klimatilpasningsløsninger i dit område.

[Læs Miljøministeriets pressemeddelelse: Regeringen er klar med sit udspil til Klimatilpasningsplan 1](#)

Mulige løsninger

Løsningerne ift. at reducere eller undgå oversvømmelser af marker med fjord- eller havvand kan være komplekse. Der findes dog løsninger, som vil kunne implementeres i forskellig skala afhængig af, om der ønskes lokale løsninger til at sikre nogle enkelte marker mod oversvømmelser fra fjord- eller havvand, eller hvis det er en større del af et opland, der skal sikres mod oversvømmelser.

Sidstnævnte kræver, at nedenstående løsninger indtænkes ifm. helhedsorienterede klimatilpasningsløsninger.

Læs mere om de enkelte virkemidler i følgende faktaark:

- **Diger**
- **Sluser**
- **Pumper**

Hvordan holder tyskerne vandet væk fra deres marker?

Det var spørgsmålet, som Brede Å og Vidå udvalgene sammen med Teknik og Miljø udvalget fra Tønder Kommune søgte svar på, da de tog på studietur til Slesvig-Holsten i det nordlige Tyskland. Her så de, hvordan pumper og sluser løser tyskernes udfordringerne med vand.

Læs mere om dette på SEGES Innovations Erfaringsplatform for afvanding. Vælg virkemidlet 'sluser' og artiklen "Pumper og sluser beskytter tyskerne mod oversvømmelser".

[Erfaringsplatform for Afvanding >](#)

Hvis du ønsker at arbejde videre med ovenstående, listede løsninger, bør du først undersøge, om dine marker er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen. Dette kan du se via [Danmarks Arealinformation](#).

Strandbeskyttelseslinjen omfatter som hovedregel alle danske kyster ved hav og fjord og udgør arealet op til 300 meter bag strandbredden – i sommerhusområder dog kun 100 meter eller mindre. Strandbeskyttelsesarealer er forbudszoner, hvor der som hovedregel ikke må foretages ændringer af den eksisterende tilstand. Det betyder, at man som udgangspunkt ikke må etablere sluser, diger eller tekniske anlæg såsom pumpehuse. Du kan dog søge om dispensation hos Kystdirektoratet, som foretager en samlet og konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. Praksis er dog restriktiv.

Hvis dine marker er beliggende uden for strandbeskyttelseslinjen – dvs. ikke er særlig tætbeliggende på kyst eller fjord – så bør du kontakte kommunen. Sammen med kommunen kan I få lagt en udredningsplan, herunder identificere hvilke tiltag, der vil have bedst effekt. Det kan f.eks. være etablering af sluser, dige eller pumpeanlæg. I stort set alle tilfælde vil sådan en etablering kræve en tilladelse fra kommunen. Ligesom det også skal sikres, at implementering af sådanne løsninger kan forenes med anden lovgivning som f.eks. vandrammedirektivet m.fl. Derudover kan det også sagtens være, at etableringen skal foretages på en anden ejers ejendom for at opnå den bedste effekt.

For at finde ud af hvad du skal være opmærksom på ifm. implementering af løsninger, skal du tilbage til trin 3 i handleplanen [Sådan løser du dine udfordringer med vand på marker nær kyst og vandløb](#).

Referencer

1. Mst.dk, 2023a. [Vedligeholdelse af offentlige og private vandløb](#). Besøgt juli 2023.
2. Mst.dk, 2023b. [Vandløb](#). Besøgt juli 2023.
3. Klimatilpasning.dk, 2023. [Klimaklart Landbrug](#). Besøgt juli 2023.
4. Klimatilpasning.dk, 2023b. [Mulige løsninger i det åbne land](#). Besøgt juli 2023.
5. Kystdirektoratet, 2023. [Udarbejdelse af risikostyringsplaner](#). Besøgt september 2023.
6. Retsinformation.dk, 2023. [Bekendtgørelse om vurdering og risikostyring for oversvømmelser fra havet, fjorde eller andre dele af søterritoriet](#). Besøgt september 2023.
7. Kystdirektoratet, 2021. [Sammenfatning af risikostyringsplaner for oversvømmelse for Vanddistrikt Jylland og Fyn. Oversvømmelsesdirektivet, Anden planperiode](#).
8. Wandall, K., Levesen, B., Landsfeldt, P. og Frandsen, S. B., 2000. [Bedre vandløb – en praktisk håndbog](#)(pdf) Besøgt november 2023.
9. Svendborg Kommune, 2023. [Sandvandring og etablering af sandfang i vandløb](#) (pdf). Besøgt november 2023.
10. Miljøministeriet, 2023. [Regeringens udspil til Klimatilpasningsplan 1](#). Besøgt december 2023

Emneord

Dræning

Drænvirkemidler

Nedbør

+1

Publiceret: 08. december 2023

Opdateret: 08. december 2023

Vil du vide mere?

Rikke Krogshave Laursen

Afdelingsleder

SEGES Innovation P/S

rila@seges.dk

+45 3030 2682

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S	Tlf.	8740 5000
Agro Food Park 15	Fax.	8740 5010
8200 Aarhus N	Email	info@seges.dk